हन्येतास्य यज्ञः । चतुःशता रक्षन्ति । यज्ञस्याघाताय" इति । योयमश्वमेधो यागः सोऽयं 'राष्ट्र'स्वरूपभूत एव तत्प्राप्तिहेतुत्वात् । एवं सति यागयोग्यम् 'अश्वं ये रक्षन्ति' । ते राष्ट्रनिमित्तमेव तस्करैः सह कलहं कुर्व्वन्ति । 'तेषां' रक्षकाणां मध्ये, 'ये' पुरुषाः, 'उदृचं' उत्तममन्त्रपर्य्यन्तं, रक्षणसमाप्तिपर्य्यन्तमित्यर्थः । तां समाप्तिं ये 'गच्छन्ति', 'ते' पुरुषाः, अस्माद्वर्त्तमानात् 'राष्ट्रादेव', कर्म्मफलरूपं भावि'राष्ट्रं', 'गच्छन्ति' । 'अथ', 'ये' रक्षकाः, 'उदृचं' रक्षणसमाप्तिं, 'न गच्छन्ति', 'ते', वर्त्तमानात् 'एव', 'राष्ट्राद्व्यवच्छिद्यन्ते', किन्तु कर्त्तव्यभाविराष्ट्रात् । एवं सति 'यः', राजतस्करानश्वापहारिणो जेतुं बलहीनः 'अश्वमेधेन', यष्टुमारभते । 'एषः' राजा, 'पराभिच्यते' यज्ञात्पराभूतो भवति । यदि शत्रवः 'अश्वं', 'विन्देरन्' लभेरन्, अपहरेयुः, तदानीम् 'अस्य', 'यज्ञो हन्येत' । तस्मात्तद्व्यावृत्त्यर्थं शतचतुष्टयसङ्ख्याकाः मुख्याः पुरुषाः तमश्वं रक्षेयुः । तान् सूत्रकार उदाजहार । शतं तल्प्या राजपुत्राः सन्नद्धाः सन्नद्धसारथिनः शतमुग्रा राजानः सन्नद्धाः सन्नद्धसारथिनः शतं वैश्या विपथिनः शतं शूद्रा विमाथिनः तेऽश्वस्य गोप्तारो भवन्तीति ॥

(१३) प्रमादादश्वेऽपहृते सति प्रायश्चित्तं विधत्ते । "अथान्यमानीय प्रोक्षेयुः । सैव ततः प्रायश्चित्तिः" ॥ ४ ॥ इति । चतुःशतैः संरक्षमाणमप्यश्वं यद्यमित्रा गृह्णीयुः । तदानीम्, 'अन्यं' अश्वं, तद्रूपवर्णवयसं तं 'आनीय', प्रोक्षणं कुर्य्युः ।